

אזרחות 2 יח"ל סמל המקצוע 034

כללי

1. המקצוע אזרחות נמנית עם מקצועות **החובה** : שאלון מספר 175 (גרסה בעברית לנבחנים מהמגזר היהודי, וגרסה בערבית לנבחנים מהמגזר הערבי ומהמגזר הדרוזי), או שאלון מספר 176 המיועד לעולים חדשים, לתושבים חוזרים ולתושבים ארעיים.
2. המקצוע אזרחות בהיקף של שתי יחידות לימוד, ומיועדת לנבחנים אקסטרניים ולנבחני משנה **בלבד**.
3. הוראת המקצוע אזרחות תיעשה בהלימה למטרות התכנית ולדרכי ההוראה כפי שהן מפורטות **במדריך להוראת מקצוע האזרחות** (הוצאת משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, תשס"ד). כמו-כן תיעשה הוראת המקצוע בהלימה לעיבודים דידיקטיים נוספים, המתאימים לשינויים שחלו בתכנית הלימודים בעקבות עדכון תכנית הלימודים תשע"א, ומצויים באתר המפמ"ר לאזרחות.
4. כל חוזרי המפמ"ר כל ההנחיות וכל ההודעות מטעם הפיקוח על האזרחות מתפרסמים ומתעדכנים באתר המפמ"ר לאזרחות. מומלץ להתעדכן בפרסומים השונים לגבי נושאי הלמידה לקראת כל מועד בחינה.

http://cms.education.gov.il/educationcms/units/mazkirut_pedagogit/mafmarezrachut/hodaot/dvarh

amafmarit.htm. לשם תרגול והעשרת הלמידה מומלץ להיעזר באתר **תמיד אזרחות**

<http://citizenship.cet.ac.il>

5. החל משנת תשע"ו, נבחנים אקסטרניים הפותחים תיק ב – 1 בספטמבר 2015, יבחנו במתכת החדשה ובתכנית לימודים מקבילה לתכניות הלימודים המתקיימות במערכת האינטרנית. תכניות לימודים אלה זהות גם לנבחנים בתכניות חינוכיות מאורגנות שמחוץ למערכת האינטרנית כגון: תכנית היל"ה או תכניות של בתי הספר לחניכות בפיקוח משרד הכלכלה.
למבחן ברמת 2 יח"ל יתקיימו 2 שאלוני בחינה, שיתקיימו במועדי החורף והקיץ.

שם השאלון	סמל שאלון
אזרחות (מרכיב 80%)	034-281
אזרחות (מרכיב 20%)	034-282

6. נושאי הלימוד בשאלון 034-282 יהיו רשויות השלטון: הרשות המחוקקת, הרשות המבצעת, הרשות השופטת (ראה לעיל נושאים: 22,23,24).
7. השאלון יהיה במבנה של קטע אנסין שלא נלמד ולאחריו שלוש שאלות. פירוט מבנה השאלון ודוגמא מתאימה נמצאים באתר מפמ"ר:

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/MafmarEzrachut/TochnyotLi/ex

ternim.htm

סמל השאלון 034-282

הספרים המאושרים ללמידה:

- ❖ **ישראל מזינה יהודית ודמוקרטית/ דר' דוד שחר, הוצאת כנרת, זמורה-ביתן.**
 - ❖ **להיות אזרחים בישראל/ חנה אדן, ורדה אשכנזי, בלהה אלפרסון, הוצאת מעלות. ההוראה באמצעות ספר הלימוד "להיות אזרחים בישראל" תעשה תוך שילוב של חלק מחומרי הלימוד המעודכנים כפי שפורסמו באתר המפמ"ר ובחברת מהדורת ניסוי תשע"ג 2012, בהוצאת מעלות.**
 - ❖ **משטר ופוליטיקה בישראל – יסודות האזרחות/ אברהם דיסקין, הוצאת מגי.**
 - ❖ **יש להשלים תכנים שאינם מופיעים בספרי הלימוד, או שאינם מעודכנים, על-פי תכנית הלימודים. תוספות ועדכונים נמצאים באתר המפמ"ר לאזרחות בכתובת http://cms.education.gov.il/educationcms/units/mazkirut_pedagogit/mafmarezrachut/hodao/dvarhamafmarit.htm**
- יש לבדוק באתר המפמ"ר אם חל שינוי ברשימת ספרי הלימוד המאושרים לקראת כל מועד.**

הנחיות לבחינה על פי נושאי ליבה וחמישה אשכולות- מועד קיץ תשע"ח

- ✓ הנבחן מחויב/ת בלמידת אשכול אחד, לבחירתה/ לבחירתו
- ✓ אין חובה ללמוד יותר מאשכול אחד אולם תלמידים אשר יבחרו להעמיק ביותר מאשכול אחד- יגדילו את אפשרות הבחירה שלהם.
- ✓ החל ממועד קיץ תשע"ח- חובה לענות על אחת משאלות העמדה המופיעות בפרק ד'.
- ✓ לתלמידים הנבחנים בבחינה מותאמת הבחירה נשאר **כבעבר**.

נושאי הלימוד לבחינה באזרחות (034)

שתי יחידות לימוד

לשאלון מספר 034-281 ולשאלון 034-282

מבנה הבחינה לשאלון 034-281

פרק ראשון:	שאלות אירוע (על התלמיד לבחור <u>אחת</u> מתוך <u>שתיים</u>).
פרק שני:	שאלות ידע פשוט (על התלמיד לבחור <u>שלוש</u> מתוך <u>חמש</u> שאלות).
פרק שלישי:	שאלות ידע מורכב- <u>חמשת</u> <u>אשכולות</u> <u>בחירה</u> (על התלמיד לבחור שאלה <u>אחת</u> מתוך <u>חמש</u> שאלות).
פרק רביעי:	קטע אנסין <u>אחד</u> (על התלמיד לבחור <u>שתיים</u> מתוך <u>שלוש</u> שאלות) בחלק זה יכולות להופיע שאלות על כל נושא מנושאי הליבה בתוכנית הלימודים.
	שאלות אירוע עם צד אחד ושתי שאלות עמדה (על התלמיד לבחור <u>שתי</u> שאלות מתוך <u>חמש</u> השאלות)

סה"כ על התלמיד להשיב על 9 שאלות מתוך 20 שאלות הבחינה, בהתאם להנחיות בכל פרק

מבנה הבחינה לשאלון 034-282

פרק אחד ובו קטע אנסין המבוסס על מאמר עמדה (מאמר טיעוני).

על התלמיד לענות על שתי שאלות מתוך שלוש:

שתי שאלות מתייחסות לקטע ובהם התלמיד נדרש להציג ולהסביר מושגי יסוד באזרחות.

שאלה שלישית מתייחסת לזיהוי והבנת עמדת הכותב/ת.

- רשויות השלטון: הרשות המחוקקת, הרשות המבצעת, הרשות השופטת. נושאים מפורטים בנושאי

הליבה המחייבים לשאלון 034-282 להלן סעיפים 21-23.

- עקרונות הדמוקרטיה: הגדרת המושגים הבאים בלבד: שלטון עם, פלורליזם, סובלנות, הסכמייות, הכרעת

רוב, הגבלת השלטון, הפרדת רשויות, שלטון החוק.

סה"כ על התלמיד להשיב על 2 שאלות מתוך 3 שאלות הבחינה, בהתאם להנחיות בכל פרק

פירוט נושאי הליבה המחייבים לשאלון מספר 034-281 לנבחנים בקיץ תשע"ו וחורף תשע"ז על פי נושאי ליבה (1-23) ואשכולות, ולשאלון 034-282 (נושאים 21-23 בלבד):

1. הרקע ההיסטורי להקמת המדינה:

החלטת 181 של האו"ם (החלטת החלוקה).

2. הכרזת העצמאות:

הכרות עם תוכן ההכרזה כולה.

חלק ראשון להכרזה: הצדקות להקמת המדינה: היסטורית, בינלאומית (הצהרת בלפור, כתב המנדט), טבעית-אוניברסאלית.

חלק שני להכרזה: חלק אופרטיבי-מעשי- הקמת המדינה ("לפיכך נתכנסנו... אשר תיקרא בשם ישראל").

חלק שלישי להכרזה: חלק הצהרתי- אופי המדינה (מדינת ישראל תהא פתוחה... מגילת האומות המאוחדות), ארבע פניות והתחייבויות לגורמים שונים.

מאפייני מדינה יהודית ודמוקרטית הבאים לידי ביטוי בהכרזה.

3. הרעיון הלאומי:

א. המרכיבים ההכרחיים לקיומה של מדינה.

ב. לאומיות ומדינת לאום: קבוצה אתנית, לאום.

סוגי לאומיות: לאומיות אתנית- תרבותית, לאומיות פוליטית.

משמעויות שונות של מדינת הלאום- יובהר הרצף: מדינת לאום אתנית תרבותית, מדינה דו לאומית/רב לאומית, מדינת לאום פוליטית/מדינת כלל אזרחיה.

ג. ההצדקות למדינת הלאום. (יש ללמוד שלוש הצדקות לבחירת התלמיד)

מדינה יהודית

מדינת ישראל - מדינה יהודית ודמוקרטית:

מדינת ישראל, בהיותה מדינה יהודית, היא מקרה פרטי של מדינת הלאום המודרנית.

מאפייניה וערכיה נגזרים מהגדרתה כיהודית ודמוקרטית.

4. המאפיינים היהודיים של המדינה:

א. היבט משפטי-נורמטיבי: לגבי כל חוק תוכן ומטרה (כיצד מבטא החוק את אופייה היהודי של המדינה).

המצב המשפטי המחייב: חוק השבות, חוק האזרחות. חוק יסוד מקרקעי ישראל, חוק חינוך ממלכתי (מטרות החינוך), חוק שעות עבודה ומנוחה, חוק יסודות המשפט (המשפט העברי), חוק איסור גידול חזיר,

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
המינהל הפדגוגי

חוק חג המצות, חוק יום הזיכרון לשואה ולגבורה, החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, חוק רשות השידור, חוק בתי הדין הרבניים.

ב. המרחב הציבורי :

מעמדה של השפה העברית כשפה הרשמית, לוח השנה העברי, וסמלי המדינה (סמל, דגל, המנון).

ג. בין הציבורי לפרטי :

הסדר הסטטוס קוו.

5. מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות: האחריות והמחויבות ההדדית של מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות (תמיכה וסיוע של יהדות התפוצות בישראל; מחויבות ישראל לעליה ולהגנה על יהודים בעולם).

6. המיעוטים בישראל: המיעוטים בהכרזת העצמאות.

א. מעמד המיעוטים במדינת ישראל.

ב. היבט דמוגרפי-סוציולוגי: הכרת קבוצות המיעוט השונות (ערבים, דרוזים ואחרים).

ג. היבט המרחב הציבורי: מאפייני המיעוטים וביטוי לתחומי השפה, התרבות, הדת (כולל המעמד המשפטי-נורמטיבי)

ד. היבט מוסדי: מעמד וסטטוס רשמי של מוסדות המיעוטים בתחומים: חינוך, מוסדות דת, בתי דין.

7. השסע הלאומי:

השסע הלאומי; הצגת הקבוצות השונות, גורמים וביטויים, דרכי התמודדות (אתגר החיים המשותפים לאור השסע, האפשרויות להסכמות, פשרות וצמצום המחלוקות).

מהי דמוקרטיה? ערכים, עקרונות ומאפיינים של משטר דמוקרטי

8. עקרון 'שלטון העם': דמוקרטיה ישירה, ודמוקרטיה עקיפה/ייצוגית, משאל עם.

תנאי יסוד לבחירות דמוקרטיות: כלליות, חשאיות, מחזוריות, שווה, מאפשרות התמודדות חופשית. שיטת הבחירות בישראל ומרכיביה; רשימתית יחסית ארצית (ללא השוואה לשיטות בחירות אחרות).

9. תפיסות דמוקרטיות

דמוקרטיה ליברלית-אינדיבידואלית, גישה של דמוקרטיה רפובליקנית, גישה של דמוקרטיה רב-תרבותית.

10. תרבות פוליטית דמוקרטית:

עקרון הסובלנות, עקרון הפלורליזם, עקרון ההסכמיות.

11. עקרון הכרעת הרוב ושמירה על זכויות המיעוט:

זכויות המיעוט כבלם לעריצות הרוב.

12. זכויות האדם והאזרח:

חירות ושוויון כערכי יסוד

זכויות טבעיות- זכויות האדם הבסיסיות: זכות לחיים ובטחון, זכות לקניין, הליך הוגן, הזכות לחירות

ונגזרותיה, הזכות לשוויון; אפליה- הבחנה- העדפה מתקנת, הזכות לכבוד ונגזרותיה.

זכויות פוליטיות וזכויות אזרח: הזכות לבחור ולהיבחר, חופש ההפגנה והמחאה, חופש ההתאגדות

הפוליטית.

זכויות חברתיות וכלכליות: זכות לקיום בכבוד – רמת חיים בסיסית, זכות לבריאות וטיפול רפואי, זכות

לדור, זכות לחינוך, זכויות עובדים ותנאי עבודה.

זכויות קבוצתיות / תרבותיות- יש ללמד דוגמאות לזכויות קבוצה שונות כגון: הזכות לשפה, הזכות לייצוג,

הזכות לחינוך, הזכות לקיום מצוות הדת וחופש פולחן.¹

13. חובות האדם כאדם וחובות האדם כאזרח, הקשר בין חובות וזכויות.

14. גישות כלכליות-חברתיות במדינה הדמוקרטית: יובהר הרצף בין הגישה הליברלית לגישה הסוציאל-

דמוקרטית.

15. גלובליזציה

16. עקרון הגבלת השלטון:

הפרדת רשויות.

חוקה (לא כולל חוקה פורמאלית וחוקה מטריאלית).

מנגנוני פיקוח מוסדיים ומנגנוני פיקוח חוץ-מוסדיים.

17. עקרון שלטון החוק:

¹ לא כולל נושא היחס להענקתן של זכויות קבוצה ולהיקפן.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
המינהל הפדגוגי

סוגי הפרות חוק ועבריינות : עבריינות פלילית- רגילה, עבריינות שלטונית, אלימות פוליטית.

מקרים בהם יש ספק, מחלוקת או מתח בשאלת המחויבות לציות לחוק : סירוב לציית לחוק מטעמי מצפון ואידיאולוגיה, פקודה בלתי חוקית בעליל.

18. זכות הדמוקרטיה להגן על עצמה מפני איומים על שיטת המשטר ועל אופי המדינה (במקרה של ישראל

- כמדינה יהודית ודמוקרטית) דמוקרטיה מתגוננת (להיות אזרחים בישראל עמי' 229 או ישראל- מדינה יהודית ודמוקרטית 291-293 או משטר ופוליטיקה בישראל : יסודות האזרחות 184-185).

19. ביטחון ודמוקרטיה : זכות המדינה להגן על עצמה ועל אזרחיה מפני איומים על הביטחון- חקיקת חירום, מעצר מנהלי.

משטר במדינת ישראל

20. יסודות חוקתיים :

המעמד המשפטי של מגילת העצמאות : ערכית, משפטית, ביטוי בחוקי יסוד.

חוקי היסוד : מעמד, תוכן, צורה. (בהשוואה לחקיקה רגילה)

יובהר ייחודם של חוקי היסוד העוסקים בזכויות האדם : חוק יסוד כבוד האדם וחירותו וחוק יסוד חופש העיסוק.

חוק השבות. חוק האזרחות.

21. הרשות המחוקקת :

עבודת הכנסת : קואליציה, אופוזיציה, מליאה, ועדות.

תפקידי הכנסת : רשות מכוננת (כתיבת חוקה), רשות מחוקקת (תהליך החקיקה), פיקוח וביקורת (אישור תקציב, אישור הקמת ממשלה, הצבעות אי אמון), מינוי בעלי תפקידים, ייצוג האזרחים.

22. הרשות המבצעת :

תפקידי הממשלה : קביעת מדיניות וביצועה, קביעת תקנות- חקיקת משנה.

אחריות ממשלתית משותפת, אחריות מיניסטריאלית.

23. הרשות השופטת :

אי תלותה ועצמאותה של הרשות השופטת בישראל.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
המינהל הפדגוגי

סוגי משפט: משפט פלילי, משפט אזרחי.

בג"ץ: סמכויות ותפקידים- עתירות נגד המדינה, ביקורת שיפוטית אקטיביזם שיפוטי.

בנוסף לנושאי הליבה כל נבחן נדרש ללמוד אשכול אחד לבחירה והעמקה מתוך האשכולות הבאים:

לכל אחד מהאשכולות מתפרסמים מעת לעת חומרי עזר המפורסמים באתר מפמ"ר

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/MafmarEzrachut/TochnyotLi/Madal.htm

אשכול העולם היהודי	מקומה של מדינת ישראל בחיי העם היהודי.	יוצגו מכלול מרכיבי הזהות של יהודי התפוצות והדילמות איתן מתמודדות הקהילות. יוצגו מגמות בדמוגרפיה של העם היהודי בעולם.
		השע הדתי
		1. תיאור הקבוצות השונות, השוני ביניהן לצד המשותף להן.
	- הדומה והשונה בחברה: הטרוגניות, שונות, פלורליזם, שסעים.	2. המחלוקות, הגורמים לשע ולהתמשכותו, דרכי הביטוי של השע.
		3. אתגר החיים המשותפים לאור השע, האפשרויות להסכמות, פשרות וצמצום המחלוקות.

אשכול תקשורת ופוליטיקה בישראל	מימוש הזכות לחופש הביטוי, לזכות הציבור לדעת ולפקח על השלטון.	תיבחן סוגיית ההתנגשות בין מימוש הזכות לחופש הביטוי, לזכות הציבור לדעת והפיקוח על השלטון לבין זכויות אדם ואזרח ועקרונות אחרים. תיבחן מערכת הגומלין בין אמצעי התקשורת, השלטון, הארגונים והאזרחים. תהיה התייחסות גם להיבטים שליליים של מערכת יחסים זו.
		תיבחן מידת המימוש של עקרון חופש אמצעי התקשורת ושאלת קיומה של צנזורה פורמאלית ובלתי פורמאלית.
		תיבחן מידת חשיפתו של הממסד הציבורי לתקשורת.
		תיבדק שאלת קיומה של תקשורת פלורליסטית בישראל.
		תידון שאלת גיוס דעת קהל להשפעה על קבלת החלטות של הממסד, או לתמיכה בהחלטותיו.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית

המינהל הפדגוגי

אשכול שיטות בחירות
ומפלגות

יוצגו שיטות ממשל שונות:
פרלמנטארית, נשיאותית, מעורבת.

תיערך השוואה לשיטת הממשל הנשיאותי בארה"ב.
יוצג הוויכוח על שיטת הממשל הרצויה בארץ

שיטת הממשל הפרלמנטארי בישראל

יוצג הוויכוח על שיטת הבחירות הרצויה לישראל
תוך בחינת היתרונות והחסרונות של שיטות בחירה
שונות.

יובהר נושא האידיאולוגיה והפרגמטיזם במפלגות
השונות.

בחירות

- תמורות בשיטת הבחירות בישראל – חוק הבחירות.
- הצעות לשיטות בחירה חלופיות

תיבחנה שיטות שונות לגיבוש רשימות מועמדים
במפלגות (למשל: פריימריס, ועדה מסדרת, וכו')
והוויכוח לגביהן.

- דמוקרטיה פנימית במפלגות

מפת המפלגות בישראל תוצג לפי רצפים של
מאפיינים בסוגיות של חוץ ובטחון, חברה וכלכלה,
דת ומדינה.

- המערכת הרב-מפלגתית בישראל – יציבות ותמורות.

הרכב הכנסת – תוצאות הבחירות.

- תמורות ביחס החברה הישראלית למפלגות ולפוליטיקאים.

יובהרו הקשיים בכינון ממשלות בישראל בשל היותן
ממשלות קואליציוניות ובשל חלוקת הכוחות השווה
בין הגושים (בשנות ה-80).

- סוגי ממשלות קואליציוניות.

הממשלות יוצגו

- הגורמים המשפיעים על הרכבתן של קואליציות.

- על פי מידת התמיכה בכנסת: ממשלות צרות,
רחבות, אחדות-לאומית;

- על פי מידת הקרבה האידיאולוגית בין מרכיבי
הממשלה.

ייבחן כוחן של מפלגות קטנות במו"מ קואליציוני.

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי

המזכירות הפדגוגית

<p>תיבחן שיטת הבחירות למועצות המקומיות ולראשות המועצה יוצגו הנושאים שעליהם מתנהלים בשלטון המקומי מאבקי כוח פוליטיים.</p> <p>תידון הפעילות במועצה כקשר קפיצה לפעילות פוליטית ארצית.</p> <p>ייבחן ההבדל במעמד השלטון המקומי במגזר היהודי למעמדו במגזר הערבי, והגורמים לכך.</p>	<ul style="list-style-type: none">• חלוקת התפקידים והסמכויות בין השלטון המרכזי והמקומי• מבנה הרשויות המקומיות.הדמוקרטיה המקומית	<p><u>אשכול רשויות מקומיות</u></p>
--	---	---

<ul style="list-style-type: none">- פנייה לגופי ביקורת ממוסדים : בג"ץ, נציב תלונות הציבור.- השתתפות בהפגנות, בשביתות פוליטיות וכיו"ב. שימוש האזרחים באמצעי התקשורת.- תגובות להתרחשויות פוליטיות וחברתיות באמנות, בספרות בתיאטרון ובקולנוע. <p>תיבחן מידת השימוש באמצעים השונים ע"י מפלגות, קבוצות לחץ ויחידים ומידת ההשפעה של מפלגות וקבוצות לחץ הממסד.</p> <p>תובהר מטרת התגובות : לעורר תודעה ציבורית ודעת קהל נגד השלטונות או בעדם.</p> <p>תיבחן דרך פעולתם של מנגנוני הביקורת בישראל וייערך דיון באפקטיביות של גופי הביקורת השונים.</p> <p>יוצגו גופי פיקוח ובקרה מבקר המדינה, בג"ץ, וייבחנו דרכי פעולתם.</p> <p>תידון יכולת של קבוצות שונות בחברה האזרחית להיאבק על זכויותיהן :</p> <p>יידונו המתח וההשלמה בין פעילות הממשלה לבין המגזר השני (העסקי) והשלישי (האזרחי)</p>	<p>מעורבות פוליטית של האזרחים</p> <p>יובהרו משמעותם וחשיבותם של מעורבות והשתתפות אזרחית, כמשלימים להשתתפות פוליטית</p> <p>פיקוח וביקורת על רשויות השלטון</p> <ul style="list-style-type: none">• מבקר המדינה.• נציב תלונות הציבור (בגופי שלטון שונים).- ועדות חקירה ממלכתיות ופרלמנטאריות.- מוסדות פיקוח ובקרה אחרים. <p>ממשלה מול המגזר השלישי</p>	<p><u>אשכול מעורבות אזרחים</u></p> <p><u>ופיקוח על רשויות השלטון</u></p>
--	--	--

תלמידים עולים חדשים
הנושאים המחייבים לבחינה - לעולים חדשים
שתי יחידות לימוד במועד קיץ תשע"ו וחורף תשע"ז

סמל שאלון לתלמידים אקסטרניים עולים חדשים במתכונת ישנה : 176

סמל שאלון לתלמידים אקסטרניים עולים חדשים במתכונת חדשה : 284-034

תלמידים שזכאים למבחן עולים חדשים, אינם צריכים להגיש מטלת ביצוע והם מחויבים רק למבחן בכתב.

במועד קיץ תשע"ו הבחינה תתורגם לשפות : אנגלית, צרפתית, רוסית, ספרדית ואמהרית.

במועד חורף תשע"ז הבחינה לעולים חדשים היא רק בשפה העברית.

תלמידים הרוצים להבחן באחת השפות האלה יכולים להבחן רק במועד הקיץ. על בית הספר להזמין עבורם טופס מתורגם לשפה המבוקשת.

ספר הלימוד : אזרחות – האתגר / ניסן נווה / הוצאת מט"ח

ספר זה כולל מסגרות בצדי הדף משמאל ובתחתית הדף חלקן מסגרות של הרחבת העניין וחלקן מסגרות

של מושגים - המסגרות נועדו להעשרה והן אינן נכללות בחומר המחייב לבחינה אלא כאשר הדבר נאמר

במפורש.

בנושא חסינות חברי כנסת העדכון נמצא באתר מפמ"ר.

בנושא תקשורת העדכון נמצא באתר מפמ"ר כמו כן נדרש ללמוד עמודים 526-528 בספר הלימוד "להיות אזרחים בישראל" הוצאת ת"ל ומעלות תש"ע.

נושאי הלימוד :

• **הכרזת העצמאות** – העקרונות שעליהם מושתתת מדינת ישראל

פרק ראשון: הכרזת העצמאות (עמ' 7 – 16)

כולל המסגרת עם המושגים בעמוד 13.

כולל מסגרת בעמ' 15- להתייחס לאזכור המגילה בחוקי יסוד אין צורך ללמוד את הגישות למעמד החוקתי של המגילה.

• **מדינה יהודית – מדינת העם היהודי**

פרק חמישי: מאפייניה של מדינת ישראל כמדינה יהודית (עמ' 49 – 66)

עמ' 54-55- יש ללמד חמישה חוקים לבחירת המורה.

כולל מסגרות בעמ' 51, 58, 60, 62.

• **מהי דמוקרטיה**

פרק שני: המדינה הדמוקרטית (עמ' 17 - 26)

פרק שישי: המשטר הדמוקרטי בישראל (עמ' 70-67, 72)
כולל מסגרות בעמודים: 68, 69, 70.

• האזרחות במדינת ישראל

פרק רביעי: העקרונות לקביעת האזרחות במדינת ישראל (עמ' 39 - 48)
כולל מסגרות בעמודים: 40, 41, 43, 46, 47.

• הבחירות לכנסת

פרק שביעי: שיטת הבחירות לכנסת בישראל (79-77, 83-82)
כולל רק מסגרות עם המושגים (!) [ולא מסגרת להרחבת העניין] בעמודים: 78, 82.

• הכנסת (הרשות המחוקקת)

פרק שמיני: הרשות המחוקקת – הכנסת (עמ' 91 – 106)
ועדות הכנסת בעמ' 95-96 יש ללמד שלוש מהוועדות הקבועות לבחירת המורה.
כולל מסגרות בעמודים 92, 100 (רק הצעת חוק פרטית), 101.
חסינות יש ללמד על פי העדכון המופיע באתר מפמ"ר

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/MafmarEzrachut/ChativatBeynaim/EdcunimChativa.htm

• הממשלה (הרשות המבצעת)

פרק תשיעי: הרשות המבצעת – (עמ' 111-107, 115-114)
כולל מסגרות בעמודים 110-111.

• הרשות השופטת

פרק עשירי: הרשות השופטת (עמ' 121 – 136)
אין צורך להכיר את סוגי הצווים השונים.

תרומתו של בג"ץ לדמוקרטיה הישראלית- עמ' 132 – 135. מתוך עמודים אלו יש ללמוד חמש דוגמאות לבחירת המורה.
כולל מסגרות בעמודים 122, 127.

• ביקורת, בקרה ופיקוח במדינת ישראל

פרק אחד עשר: מנגנוני פיקוח וביקורת על השלטון (עמ' 137 – 150 לא כולל עמוד 144).
כולל מסגרות בעמודים: 140, 147.

• תקשורת ופוליטיקה

חופש הביטוי וחשיבותו, זכות הציבור לדעת (נושאים אלו יש ללמד מתוך הספר: להיות אזרחים בישראל/ הוצאת ת"ל ומעלות עמודים 526-528).

תפקידי התקשורת, כוחה של תקשורת: עדכון תפקידי התקשורת באתר מפמ"ר.

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/MafmarEzrachut/TochnyotLi/Madal.htm